



## PERSCOMMUNIQUÉ nr. 20/25

Luxemburg, 25 februari 2025

Arrest van het Hof in de gevoegde zaken C-146/23 | Sąd Rejonowy w Białymstoku en C-374/23 | [Adoreikē] <sup>1</sup>

### Onafhankelijkheid van de rechters: het Hof van Justitie verduidelijkt de vereisten van het Unierecht met betrekking tot de vaststelling van de bezoldiging van de nationale rechters

*De methode voor de vaststelling van de bezoldiging moet bij wet zijn vastgelegd en objectief, voorzienbaar, stabiel en transparant zijn*

Een Poolse en een Litouwse rechterlijke instantie hebben aan het Hof van Justitie vragen voorgelegd over de vaststelling van de bezoldiging van rechters. Het Hof brengt in herinnering dat deze bezoldiging, een van de waarborgen van de onafhankelijkheid van de rechters, evenredig moet zijn aan het belang van hun taken. De vaststelling ervan moet berusten op een rechtsgrondslag en voldoen aan de criteria van objectiviteit, voorzienbaarheid, stabiliteit en transparantie. De bezoldiging van rechters moet, gelet op de socio-economische context van de betrokken lidstaat, voldoende hoog zijn, met name ten opzichte van het gemiddelde loon. Elke afwijking van de methode waarmee die bezoldiging wordt vastgesteld moet worden gerechtvaardigd door een doelstelling van algemeen belang. Deze afwijkingen, die niet specifiek gericht mogen zijn op rechters, moeten noodzakelijk, proportioneel en tijdelijk zijn. Zij mogen er niet aan afdoen dat de bezoldiging van rechters evenredig is aan hun taken.

Een Poolse en een Litouwse rechterlijke instantie vragen het Hof van Justitie of de nationale bepalingen inzake de vaststelling van de bezoldiging van de rechters verenigbaar is met het Unierecht <sup>2</sup>.

In Polen bepaalt een wet dat de basisbezoldiging van de rechters objectief wordt vastgesteld op basis van het gemiddelde loon zoals bekendgemaakt door het centraal bureau voor de statistiek. Drie opeenvolgende wetten hebben deze berekeningsmethode echter gewijzigd, met als gevolg dat de indexering van de bezoldiging van de rechters voor 2021, 2022 en 2023 werd bevroren. Deze afwijkende maatregel werd gerechtvaardigd door budgettaire beperkingen die verband hielden met de uitbraak van COVID-19 en de Russische agressie tegen Oekraïne.

Een rechter die deze wijziging betwist, eist een bedrag dat overeenkomt met het verschil tussen de ontvangen bezoldiging en de bezoldiging die aan hem verschuldigd zou zijn geweest als de indexering niet was bevroren.

In Litouwen hebben twee rechters een aansprakelijkheidsvordering ingediend tegen deze lidstaat. Zij betogen dat de hoogte van hun bezoldiging rechtstreeks afhangt van de politieke wil van de wetgevende en de uitvoerende macht. Bovendien stellen zij dat er geen juridisch mechanisme bestaat waarmee een waardige bezoldiging kan worden vastgesteld die beantwoordt aan de verantwoordelijkheden van de rechters en vergelijkbaar is met de lonen van beoefenaars van andere juridische beroepen.

In zijn arrest brengt het Hof in herinnering dat **het feit dat rechters een bezoldiging ontvangen die beantwoordt aan het belang van hun taken, een aan hun onafhankelijkheid inherente waarborg is**. Bijgevolg zijn de lidstaten, wanneer zij de methode voor de vaststelling van de bezoldiging vastleggen, gehouden de verplichtingen in

acht te nemen die voor hen voortvloeien uit het Unierecht.<sup>3</sup>

Zo **moet deze methode op een rechtsgrondslag berusten**. En zij moet objectief, voorzienbaar, stabiel en transparant zijn, zodat elke arbitraire inmenging van de wetgevende en de uitvoerende macht is uitgesloten. Voor de afwijkende maatregelen die leiden tot een verlaging van de bezoldiging van rechters of tot een bevrozing van de indexerings ervan, gelden dezelfde vereisten.

**De bezoldiging van rechters moet**, gelet op de economische, sociale en financiële context van de betrokken lidstaat, **voldoende hoog zijn**, met name ten opzichte van het gemiddelde loon. Die bezoldiging moet in verhouding staan tot het belang van de aan hen toevertrouwde taken, zodat rechters beschermd zijn tegen elke druk van buitenaf die hun beslissingen zou kunnen beïnvloeden en tegen het risico van corruptie. **De onafhankelijkheid van de rechters verhindert** echter **niet dat hun bezoldiging wordt vastgesteld op een niveau dat lager is dan dat van het gemiddelde loon van beoefenaars van andere juridische beroepen**.

De afwijkingen van de regels voor de vaststelling van de bezoldiging van rechters moet worden **gerechtvaardigd door een doelstelling van algemeen belang**, zoals het wegwerken van een buitensporig overheidstekort. In beginsel mogen zij niet specifiek gericht zijn op rechters. Zij moeten ook noodzakelijk zijn voor en strikt evenredig zijn aan de verwezenlijking van de nagestreefde doelstelling. **Ondanks de toepassing van deze – naar hun aard uitzonderlijke en tijdelijke – maatregelen**, moet de bezoldiging van rechters evenredig blijven aan het belang van hun taken.

De methode waarmee de bezoldiging van rechters wordt vastgesteld, alsook de maatregelen die hiervan afwijken, moeten ten slotte aan een doeltreffende **rechterlijke toetsing** door een nationale rechterlijke instantie kunnen worden onderworpen.

Het staat aan de nationale rechterlijke instanties om na te gaan of in de betrokken zaken aan deze vereisten is voldaan, wat volgens het Hof op het eerste gezicht het geval lijkt te zijn.

**NOTA BENE:** De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en, indien van toepassing, de samenvatting](#) van het arrest zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Volg ons!



<sup>1</sup> Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

<sup>2</sup> Artikel 2 en artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU.

<sup>3</sup> Volgens artikel 19 VEU, dat het in artikel 2 VEU verankerde rechtsstaatbeginsel concretiseert, staat het aan de nationale rechterlijke instanties en het Hof om te waarborgen dat het Unierecht in alle lidstaten ten volle wordt toegepast en dat de justitiabelen de rechtsbescherming genieten die zij aan dat recht ontlelen. Daartoe is de instandhouding van de onafhankelijkheid van deze instanties cruciaal.